

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2025/26: MJU21

Riksrevisionens rapport om statens insatser för jordbrukets klimatomställning

---

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna och avslår motionsyrkandena.

Riksrevisionen har granskat om statens insatser för jordbrukets klimatomställning är effektiva. Riksrevisionens övergripande slutsats är att befintliga styrmedel i stort är effektivt utformade och genomförda men endast täcker en liten del av jordbrukets totala växthusgasutsläpp. Riksrevisionen bedömer samtidigt att regeringens styrning inte har lett till att jordbruket bidragit till klimatmålen på ett effektivt sätt. I rapporten lämnas ett antal rekommendationer till regeringen, Jordbruksverket och Naturvårdsverket.

I skrivelsen redovisar regeringen sin bedömning och sina åtgärder med anledning av de iakttagelser och rekommendationer som Riksrevisionen lämnar i sin rapport. Regeringen instämmer i vissa av de bedömningar och rekommendationer som Riksrevisionen har gjort.

I betänkandet finns sex reservationer (S, V, C, MP).

Behandlade förslag

Skrivelse 2025/26:113 Riksrevisionens rapport om statens insatser för jordbrukets klimatomställning.

Tolv yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Riksrevisionens rapport om statens insatser för jordbrukets klimatomställning	6
Reservationer	26
1. Plan för jordbrukets klimatomställning, punkt 1 (S, V, C, MP)	26
2. Styrmedel för jordbrukets klimatomställning, punkt 2 (S, V, MP)	27
3. Jordbruksavdrag och biopremie, punkt 3 (C, MP)	27
4. Övriga stöd och åtgärder för jordbrukets klimatomställning, punkt 4 (V)	28
5. Övriga stöd och åtgärder för jordbrukets klimatomställning, punkt 4 (C)	29
6. Övriga stöd och åtgärder för jordbrukets klimatomställning, punkt 4 (MP)	30
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	31
Skrivelsen	31
Följdmotionerna	31

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Plan för jordbrukets klimatomställning

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:3914 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 1,

2025/26:3915 av Kajsa Fredholm m.fl. (V) yrkande 1 och

2025/26:3917 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 1.

Reservation 1 (S, V, C, MP)

2. Styrmedel för jordbrukets klimatomställning

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:3914 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 2,

2025/26:3915 av Kajsa Fredholm m.fl. (V) yrkande 2 och

2025/26:3917 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 2.

Reservation 2 (S, V, MP)

3. Jordbruksavdrag och biopremie

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:3916 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 1 och

2025/26:3917 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 4.

Reservation 3 (C, MP)

4. Övriga stöd och åtgärder för jordbrukets klimatomställning

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:3915 av Kajsa Fredholm m.fl. (V) yrkande 3,

2025/26:3916 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 2 och 3 samt

2025/26:3917 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 3.

Reservation 4 (V)

Reservation 5 (C)

Reservation 6 (MP)

5. Skrivelsen

Riksdagen lägger skrivelse 2025/26:113 till handlingarna.

Stockholm den 16 april 2026

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Emma Nohrén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Nohrén (MP), Martin Kinnunen (SD), Åsa Westlund (S), John Widegren (M), Sofia Skönnbrink (S), Malin Larsson (S), Tomas Kronståhl (S), Mattias Eriksson Falk (SD), Jytte Guteland (S), Lars Johnsson (M), Kajsa Fredholm (V), Stina Larsson (C), Victoria Tiblom (SD), Elin Nilsson (L), Chris Dahlgvist (SD), Joanna Lewerentz (M) och Magnus Oscarsson (KD).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet regeringens skrivelse 2025/26:113 Riksrevisionens rapport om statens insatser för jordbrukets klimatomställning. I skrivelsen redovisar regeringen sin bedömning av de iakttagelser och rekommendationer som Riksrevisionen har gjort i rapporten Statens insatser för jordbrukets klimatomställning (RiR 2025:24). I rapporten har Riksrevisionen granskat om statens insatser för jordbrukets klimatomställning är effektiva.

Fyra motioner med sammanlagt tolv yrkanden har väckts med anledning av regeringens skrivelse. Förslagen i motionerna finns i bilagan till betänkandet.

Vid utskottets sammanträde den 2 december 2025 presenterade riksrevisor Christina Gellerbrant Hagberg med medarbetare från Riksrevisionen innehållet och slutsatserna i rapporten.

Vid utskottets sammanträde den 19 februari 2026 informerade statssekreterarna Helena Dyrssen, Klimat- och näringslivsdepartementet, och Daniel Liljeberg, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, om regeringens arbete med anledning av granskningsrapporten.

Utskottets överväganden

Riksrevisionens rapport om statens insatser för jordbrukets klimatomställning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. en plan för jordbrukets klimatomställning, styrmedel för jordbrukets klimatomställning samt jordbruksavdrag och biopremie. Riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Jämför reservation 1 (S, V, C, MP), 2 (S, V, MP), 3 (C, MP), 4 (V), 5 (C) och 6 (MP).

Riksrevisionens rapport

Riksrevisionen har granskat om statens insatser för jordbrukets klimatomställning är effektiva. De befintliga styrmedel som har granskats är Klimatklivet, gödselgasstödet, ersättningarna för odling av fång- och mellangrödor samt rådgivning om klimatåtgärder till jordbrukare. Även regeringens styrning har granskats.

Riksrevisionen motiverar granskningen utifrån bl.a. att jordbrukets klimatpåverkan är betydande och minskar långsammare än i andra sektorer. Andra motiv är att statliga insatser inom området handlar om mycket statliga medel och att bristande måluppfyllelse gentemot EU kan få finansiella konsekvenser för staten.

Sammanfattning av granskningens resultat

Riksrevisionens övergripande slutsats är att befintliga styrmedel i stort är effektivt utformade och genomförda, men endast täcker en liten del av jordbrukets totala växthusgasutsläpp. Riksrevisionen bedömer samtidigt att regeringens styrning inte har lett till att jordbruket bidragit till klimatmålen på ett effektivt sätt.

Befintliga åtgärder inom jordbruket är i huvudsak effektiva

Riksrevisionen konstaterar att Klimatklivet och ersättningarna till odling av fång- och mellangrödor bidrar till minskade utsläpp från jordbruket till en kostnad under eller i nivå med koldioxidskatten. Riksrevisionen konstaterar vidare att gödselgasstödet och rådgivningen om klimatåtgärder har bidragit till minskade utsläpp, men att dessa åtgärders klimateffekt och kostnads-effektivitet inte har utvärderats. Riksrevisionen framför vidare att det finns problem kopplat till bristande långsiktighet i regeringens finansiella styrning.

Riksrevisionen nämner som exempel att regeringen i flera budgetförslag för Klimatklivet inte har anpassat bemyndiganderamen till anslaget storlek, vilket, som Riksrevisionen ser det, har lett till att ansökningsomgångar har ställts in och att Naturvårdsverket inte har kunnat använda stora delar av anslaget. Ett annat exempel som Riksrevisionen nämner är att regeringens förslag när det gäller anslaget för gödselgasstödet har orsakat fluktuerande stödnivåer när anslaget inte har räckt till.

Fler åtgärder inom jordbruket kan bidra till klimatmålen

Riksrevisionen framför att regeringen inte har redovisat någon plan för hur jordbruket ska bidra till det långsiktiga klimatmålet och hur målkonflikter ska hanteras. Riksrevisionen menar att det saknas styrmedel för fler åtgärder inom jordbruket som skulle kunna bidra till att klimatmålen nås på ett kostnadseffektivt sätt och som inte skulle minska livsmedelsproduktionen, t.ex. beskogning av nedlagd jordbruksmark, återvätning av organogen jordbruksmark och metanreducerande fodertillsatser. Riksrevisionen anför att det dock behövs stöd för att åtgärder som inte är företagsekonomiskt lönsamma ska genomföras. För att åtgärderna ska kunna bidra till att klimatmålen uppnås menar Riksrevisionen att styrmedel behöver komma på plats så snart som möjligt.

Styrmedel behöver vara additionella och effekter fångas i växthusgasinventeringen

Riksrevisionen anser att det är viktigt att satsa på additionella styrmedel för att klimatmålen ska kunna uppnås på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt. Riksrevisionen bedömer att regeringen skulle kunna använda EU-finansieringen till mer kostnadseffektiva klimatåtgärder än stödet till vallodling. Riksrevisionen menar vidare att effekterna av en del klimatåtgärder inom jordbruket inte fångas i växthusgasinventeringen med de beräkningsmetoder som används.

Biogas från gödsel – stor del av statens insatser men osäker potential

Riksrevisionen konstaterar att rådgivning om att investera i en biogas-anläggning, investeringsstöd från Klimatklivet och produktionsstöd från gödselgasstödet sannolikt har haft effekt, men att det saknas en samlad utvärdering av klimatteffekterna och kostnadseffektiviteten av dessa stöd. Som Riksrevisionen ser det går det därför inte att veta hur statens insatser för att öka biogasproduktionen från gödsel kan göras mer effektiva. Riksrevisionen menar vidare att investeringsviljan har minskat, bl.a. på grund av osäkerheter om gödselgasstödet och obalans mellan anslag och bemyndiganderam under flera år för Klimatklivet.

Otydlig gränsdragning mellan investeringsstöden för åtgärder som minskar de biogena växthusgasutsläppen

Riksrevisionen pekar på att det finns risk för överlapp mellan de statliga investeringsstöden för investeringar som kan minska växthusgasutsläppen från gödselhantering. Riksrevisionen konstaterar att överlapp mellan stöd kan vara

förvirrande för stödsökande och kosta mer för staten att administrera. Det finns samtidigt, menar Riksrevisionen, risk för att åtgärder som kan minska de biogena växthusgasutsläppen från jordbruket faller mellan de statliga investeringsstöden. Riksrevisionen bedömer att det bl.a. finns ett behov av att utveckla metoder för att beräkna klimatnyttan av åtgärder för att minska biogena utsläpp från jordbruket som kan få investeringsstöd.

Swaga incitament för att ställa om jordbrukets arbetsmaskiner

Riksrevisionen konstaterar att de statliga insatserna för att minska utsläppen från jordbrukets arbetsmaskiner är begränsade. Riksrevisionen menar att skattenedsättningen på diesel som används i arbetsmaskiner motverkar omställningen av jordbrukets arbetsmaskiner. Riksrevisionen anför att flera utredningar och myndigheter har föreslagit att nedsättningen av koldioxidskatten på diesel som används i arbetsmaskiner ersätts med ett annat konkurrensstöd som inte subventionerar fossila bränslen men att regeringen inte har tagit ställning till detta förslag, som fortfarande bereds inom Regeringskansliet.

EU:s lagstiftning och mål påverkar framtida satsningar

Riksrevisionen menar att Sverige sannolikt kommer att behöva öka ambitionerna för jordbrukets klimatomställning för att leva upp till kraven från EU kopplade till EU:s mål inom klimat och miljö. Riksrevisionen pekar på att EU:s nästa programperiod inom den gemensamma jordbrukspolitiken, EU-kommissionens vision på jordbruks- och livsmedelsområdet samt EU:s naturrestaureringsförordning har mål och innehåll som kommer att påverka jordbrukets växthusgasutsläpp och medlemsstaternas åtgärder.

Riksrevisionens rekommendationer

Riksrevisionen lämnar följande rekommendationer till regeringen.

- Ta fram och redovisa en plan för hur jordbruket ska bidra till att Sverige når det långsiktiga klimatmålet och EU-åtaganden på klimatområdet.
- Inför styrmedel för kostnadseffektiva klimatåtgärder i jordbruket.
- Ersätt skattenedsättningarna på diesel till arbetsmaskiner och fartyg inom jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna med annat konkurrensstöd som inte subventionerar fossila bränslen.
- Se till att bemyndiganderamen och anslaget för Klimatklivet är balanserade i budgetförslagen, så att medlen kan användas till de mest effektiva åtgärderna.
- Ge lämplig myndighet i uppdrag att samlat utvärdera de statliga stöden till biogasproduktion från gödsel i syfte att identifiera hur stöden kan bli mer effektiva och om ytterligare satsningar är kostnadseffektiva.

Riksrevisionen lämnar följande rekommendation till Jordbruksverket.

- Utveckla uppföljningen av rådgivningen om klimatåtgärder och utvärdera hur de administrativa kostnaderna kan minska.

Riksrevisionen lämnar följande rekommendation till Jordbruksverket och Naturvårdsverket.

- Analysera vilka åtgärder för att minska biogena utsläpp från jordbruket som passar inom Klimatklivet, Kväveklivet respektive den strategiska planen för EU:s gemensamma jordbrukspolitik, för att undvika överlapp och glapp mellan investeringsstöden.

Regeringens skrivelse

Regeringens bedömning av Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer

Regeringen välkomnar Riksrevisionens granskning och anser i likhet med Riksrevisionen att jordbrukets klimatomställning behöver hanteras i en kontext där både klimatmål och andra målsättningar ingår och avvägs. Regeringen vill i detta sammanhang framhålla att jordbruket har en avgörande funktion för att säkerställa livsmedelsförsörjningen. Regeringen konstaterar att jordbruket också producerar andra råvaror som kan ersätta fossilbaserade alternativ och bidrar med viktiga ekosystemfunktioner, såsom biologisk mångfald. Jordbruket är dessutom viktigt för att bidra till företagande och sysselsättning i hela landet och en ökad beredskap. Regeringen konstaterar också i Livsmedelsstrategin 2.0 att ökad svensk livsmedelsproduktion och stärkt beredskap kräver konkurrenskraftiga villkor och ökad lönsamhet för svenska jordbrukare.

När det gäller växthusgasutsläpp och klimatpåverkan konstaterar regeringen att jordbruket både kan binda in kol och minska direkta och indirekta utsläpp. Samtidigt konstaterar regeringen att förutsättningarna för jordbruksproduktionen påverkas av klimatförändringarna och att det finns ett behov av klimatanpassning för att jordbruket ska fortsätta att vara robust och konkurrenskraftigt. Det finns också andra effekter från jordbruksproduktionen som växtnäringssläckage och ammoniakutsläpp som kan påverka den omgivande miljön negativt och som behöver begränsas. Det finns därför flera målsättningar som kan kopplas till jordbruket och dess klimatarbete och därmed flera olika styrmedel som påverkar jordbrukets klimatpåverkan.

Regeringen konstaterar att Riksrevisionens granskning omfattar några av de styrmedel som berör jordbrukets klimatpåverkan, i första hand de som är direkt förknippade med växthusgasutsläpp. Riksrevisionens granskning av statens insatser för jordbrukets klimatomställning utgör ett värdefullt bidrag för att utveckla styrningen och öka effektiviteten av statliga insatser för jordbrukets klimatarbete. Samtidigt omfattar inte granskningen alla relevanta aspekter av statliga insatser på området, vilket kan påverka bedömningen av vad som är effektiva statliga insatser.

Riksrevisionen har i sin granskning inkluderat samtliga utsläpp och upptag av växthusgaser, oavsett vilken utsläppssektor de redovisas i. Regeringen anser att detta är ett lämpligt förhållningssätt, eftersom utsläppen och upptagen

i praktiken ofta existerar parallellt och med kopplingar sinsemellan. Samtidigt skiljer sig jordbruket från andra sektorer eftersom klimatgasutsläppen i huvudsak är kopplade till biologiska processer, vilka är en förutsättning för produktionen av livsmedel. Det innebär att dessa biogena utsläpp inte kan elimineras utan att produktionen upphör. Dessa utsläpp har också en annan dynamik än utsläppen från fossila källor. Det innebär att utsläppen över tid bryts ned i atmosfären och inte har samma långlivade effekter som fossila utsläpp.

Riksrevisionen beskriver i sin granskningsrapport att utsläppen från jordbruket minskar långsammare än för andra sektorer och att över 90 procent av utsläppen är biogena. Regeringen instämmer i denna beskrivning och anser att en långsammare minskningstakt för jordbruket även i fortsättningen är en rimlig utgångspunkt för jordbrukets klimatarbete med tanke på de särskilda förutsättningarna för jordbruket som beskrivits ovan. Regeringen konstaterar också att det framgår tydligt av de utsläppsscenarioer som var utgångspunkten för Miljömålsberedningens förslag till Sveriges klimatpolitiska ramverk, och målet om att nå ned till nettonoll senast 2045 i betänkandet Ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige (SOU 2016:21), att minskningstakten för utsläppen från jordbruket förväntas vara långsammare än i andra sektorer och att de över tid väntas utgöra en relativt sett större andel av de totala utsläppen av växthusgaser. Regeringen noterar att Riksrevisionen i sin granskning inte närmare har gått in på frågor om läckageproblematik, även om detta också kan påverka slutsatser om statliga insatserns effektivitet. Regeringen anser dock att det är väsentligt att se utvecklingen av jordbrukets klimatarbete i ett internationellt perspektiv. Mot denna bakgrund är det fortsättningsvis särskilt viktigt att fokusera på insatser i jordbruket som främjar klimateffektivitet genom innovation, produktivitetsutveckling och stärkt konkurrenskraft tillsammans med åtgärder som kan minska klimatutsläppen samtidigt som livsmedelsproduktionen kan öka.

Ta fram och redovisa en plan för hur jordbruket ska bidra till att Sverige når det långsiktiga klimatmålet och EU-åtaganden på klimatområdet

Regeringen anser i likhet med Riksrevisionen att det är viktigt med tydlighet i hur jordbruket ska bidra till klimatmålen och EU-åtaganden på klimatområdet. Regeringen anser vidare i likhet med Riksrevisionen att det är viktigt att målkonflikter hanteras. Regeringen har redovisat de övergripande utgångspunkterna för arbetet med jordbrukets klimatarbete i skrivelsen Regeringens klimathandlingsplan – hela vägen till nettonoll (skr. 2023/24:59). Av den skrivelsen framgår bl.a. att regeringens övergripande utgångspunkter för klimatinnsatser i jordbruket är klimateffektivitet och konkurrenskraft. Det betyder, anför regeringen i skrivelsen, att nationella styrmedel inte får riskera att leda till läckage och att åtgärder för ökad produktivitet och resurseffektivitet är angelägna eftersom de samtidigt kan ge lägre växthusgasutsläpp och stärkt lönsamhet. Vidare anför regeringen i skrivelsen

att vartefter den tekniska utvecklingen förbättrar möjligheterna att minska utsläppen från jordbrukssektorn bör Sverige verka för att på EU-nivå införa en harmoniserad, träffsäker och kostnadseffektiv styrning mot minskade utsläpp.

Regeringen vill framhålla att åtgärder som kan bidra till jordbrukets klimatarbete återfinns och omsätts i en rad olika planer och strategier där regeringens utgångspunkter i klimathandlingsplanen är vägledande. Särskilt viktig är Sveriges strategiska plan för genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken för perioden 2023–2027, vilken stöder EU:s mål och skräddarsys utifrån medlemsstaternas specifika behov. Vidare är utformningen av kommande EU-politik av stor betydelse för förutsättningarna för insatser för att minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser och för livsmedelsproduktionen. Inom EU har det nåtts en politisk överenskommelse om ett nytt bindande klimatmål på 90 procents nettoutsläppsminskning till 2040, jämfört med 1990, genom en ändring av den europeiska klimatlagen. EU har sedan tidigare klimatmål till 2030 och 2050. EU-kommissionen väntas under 2026 presentera förslag på genomförandelagstiftning för att nå målet. Kommissionens förslag kommer att bli föremål för sedvanliga förhandlingar mellan medlemsländer. I detta arbete väntas sektorernas, inklusive jordbrukets, bidrag till det gemensamma målet bli tydligare.

Kommissionen har presenterat ett reformförslag för den gemensamma jordbrukspolitiken för perioden efter 2027 (faktaPM 2025/26:FPM12). EU har också inrättat en unionsram för certifiering av permanenta kolupptag, kolinlagrande markanvändning och kollagring i produkter¹ (Carbon Removals and Carbon Farming, CRCF). Under 2026 kommer CRCF att successivt kompletteras med delegerade akter som reglerar olika åtgärder, inklusive åtgärder inom jordbrukssektorn. Regelverket innebär att frivilligmarknadens efterfrågan på hållbara klimatkompensationsåtgärder med hög miljöintegritet kan bidra till ytterligare finansiering för minskade utsläpp och ökade upptag av växthusgaser inom jordbrukssektorn. Regeringen bedömer att det fortsättningsvis är viktigt att frågan om jordbrukets klimatarbete tydligt ingår i kommande strategier och planer, bl.a. klimathandlingsplanen och Sveriges strategiska plan för genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken för perioden efter 2027.

Inför styrmedel för kostnadseffektiva klimatåtgärder i jordbruket

Regeringen delar Riksrevisionens uppfattning att styrmedel för jordbrukets klimatarbete ska utformas så att de är kostnadseffektiva och ger största möjliga nytta per satsad krona. Styrmedlen behöver dock vara utformade för att kunna bidra till flera målsättningar samtidigt och bedömningar av kostnadseffektivitet behöver göras utifrån ett bredare perspektiv som omfattar fler mål än endast klimatmål. Regeringen anser också att det är angeläget att åtgärder

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/3012 av den 27 november 2024 om inrättande av en unionsram för certifiering av permanenta kolupptag, kolinlagrande markanvändning och kollagring i produkter.

och styrmedel är utformade och avvägda så att de samlat fungerar väl utifrån företagens perspektiv.

Vidare delar regeringen Riksrevisionens bild att det på senare tid har utvecklats och testats nya lösningar för fodertillsatser för att minska utsläppen av metan. Enligt regeringen kan dessa nya lösningar ha potential att på ett kostnadseffektivt sätt minska utsläppen från djurhållningen, men den bedömer att det finns osäkerheter kring effekter och konsekvenser som behöver utredas vidare. Under 2024–2026 ökades Jordbruksverkets anslag 1:18 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Anslaget får användas bl.a. för försöks- och utvecklingsverksamhet inom jordbruket. Analyser och utvärderingar av fodertillsatser är en typ av åtgärd som anslaget kan användas för.

Vidare delar regeringen Riksrevisionens uppfattning om att det i Miljömålsberedningens förslag om en strategi för hur Sverige ska leva upp till EU:s åtaganden inom biologisk mångfald respektive nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn (Land Use, Land Use Change and Forestry, LULUCF), se SOU 2025:21, finns kostnadseffektiva förslag som kan bidra till att klimatmålen kan nås. I linje med Riksrevisionens förslag om återvätning av organogen jordbruksmark beslutade riksdagen efter regeringens förslag i budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1 utg.omr. 20, bet. 2025/26: MJU1, rskr. 2025/26:128) att öka anslaget 1:3 Åtgärder för värdefull natur inom utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur med 50 miljoner kronor för 2026 för återvätning av nedlagd jordbruksmark. För 2027 beräknas anslaget öka med 100 miljoner kronor och för 2028–2030 beräknas anslaget öka med 150 miljoner kronor. I Naturvårdsverkets regleringsbrev för 2026 anges att verket får använda en del av det aktuella anslaget för att bl.a. förbereda ett stöd för återvätning av nedlagd jordbruksmark. Detaljer kring vilka marker som ska omfattas och vilka förutsättningar som ska gälla för stödet kommer att beslutas av regeringen under 2026. I syfte att öka takten i återvätning och restaurering av våtmarker satsar regeringen även på en resursförstärkning till länsstyrelsernas arbete med prövning av våtmarksåtgärder. Riksdagen beslutade, efter regeringens förslag i budgetpropositionen för 2026, att tillföra anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. 50 miljoner kronor årligen fram till 2030 för att påskynda prövningen av våtmarksåtgärder (prop. 2025/26:1 utg.omr. 1, bet. 2025/26: FiU1, rskr. 2025/26:64–65).

Utöver satsningarna på återvätning bedömer regeringen i sin klimat-handlingsplan att regelverket för vattenverksamhet och markavvattning bör ses över. Regeringen menar i planen att det behövs dels för att underlätta för restaurering och återvätning av mark, dels för att tillgodose behov av markavvattning i de areella näringarna.

Regeringen konstaterar att den gemensamma jordbrukspolitiken är ett viktigt verktyg i arbetet mot att nå ett jordbruk som är hållbart i alla tre dimensioner. Regeringen gör regelbundet en översyn av åtgärderna och när så är motiverat justeras åtgärderna. Målkonflikter analyseras vid varje sådan översyn av styrmedlen och utvecklingen följs kontinuerligt i syfte att

säkerställa balans och samspel mellan konkurrenskraft, klimatarbete och andra miljömål. Regeringen menar att åtgärderna behöver uppnå en viss kostnadseffektivitet för att vara motiverade att införa och att det finns fördelar med åtgärder som bidrar till flera mål. Regeringen konstaterar att Riksrevisionen endast i begränsad utsträckning tar upp den betydelse som ökad produktivitet har haft för att minska jordbrukets klimatpåverkan. Regeringen erfar att utöver minskad klimatpåverkan bidrar ökad resurseffektivitet även till minskade växtnäringsförluster och ökad lönsamhet. Det finns enligt regeringen flera åtgärder i Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027 som bidrar till minskad växthusgasavgång från jordbruket men som kan vara programmerade för andra syften, exempelvis precisionsodlingsstödet, investeringsstöden och stöd för innovationer.

Att ökad resurseffektivitet ofta går hand i hand med bättre ekonomi är en utgångspunkt för rådgivningsinsatsen Greppa näringen, där alla moduler som kan öka produktiviteten kan ha positiv effekt på klimatet. Av Sveriges strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken 2023–2027 framgår att regeringen gjort ett aktivt val att inte dubblera ersättningar som finns i nationella stödformer för att undvika överlapp och effektivisera administrationen. Det innebär att klimatinvesteringar hänvisades till investeringsstödet Klimatklivet, som finansieras genom anslaget 1:16 Klimatinvesteringar inom utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur. Principen innebär också att överlappning inte skulle ske med de stöd som Skogsstyrelsen (t.ex. stöd till natur- och kulturmiljövårdsåtgärder i skogen, Nokås) respektive Naturvårdsverket i övrigt hanterar (t.ex. lokala naturvårdsprojekt, LONA).

Ersätt skattenedsättningar på diesel till arbetsmaskiner och fartyg inom jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna med annat konkurrensstöd som inte subventionerar fossila bränslen

Regeringen delar Riksrevisionens uppfattning att det är av intresse att följa effekten av skattenedsättningarna på diesel inom jordbruket och dess effekter på klimatarbetet inom jordbruket. Regeringen anser vidare att den tillfälliga skattenedsättningen för jordbruksdiesel var motiverad av de extraordinära omvärldsförändringar som svensk livsmedelsproduktion har mött de senaste åren, såsom kraftigt stigande produktionskostnader, höga räntor, osäker tillgång på insatsvaror och en pressad lönsamhet. Med nuvarande teknikläge saknas breda, konkurrenskraftiga fossilfria alternativ för arbetsmaskiner inom jord-, skogs- och vattenbruket. Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2026 att den tillfälligt utvidgade skattenedsättningen på jordbruksdiesel skulle förlängas ytterligare ett år (prop. 2025/26:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 13.13). Syftet var främst att stärka Sveriges försörjningsberedskap. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2025/26:FiU1, rskr. 2025/26:64). Regeringen fortsätter att följa utvecklingen och konstaterar att det kan finnas anledning att i linje med vad Riksrevisionen föreslår utreda möjligheten att ersätta skattenedsättningen med

alternativa stöd. Sommaren 2021 presenterade Utredningen om fossiloberoende jordbruk sitt betänkande Vägen mot fossiloberoende jordbruk (SOU 2021:67) med bl.a. förslag om ett jordbruksavdrag kopplat till inkomstskatten. Betänkandet har remitterats. Regeringen bedömer att det krävs vidare utredning av frågan om skattenedsättningen för att komma framåt i frågan.

Se till att bemyndiganderamen och anslaget för Klimatklivet är balanserade i budgetförslagen, så att medlen kan användas till de mest effektiva åtgärderna

Regeringen delar Riksrevisionens bedömning att det är viktigt med rätt balans mellan ett anslagsbemyndigande och anslagsnivån. Ett bemyndigande måste rymmas inom de beräknade anslagen för kommande år. I förhållande till de beräknade anslagen för de kommande åren gör regeringen bedömningen att Klimatklivet haft ett mycket högt bemyndigande sedan 2020. Regeringen har gjort flertalet budgetsatsningar på Klimatklivet, vilket har möjliggjort ett högre bemyndigande. Efter regeringens förslag i budgetpropositionen för 2026 har Klimatklivets anslag, anslaget 1:16 Klimatinvesteringar inom utgiftsområde 20 Klimat, miljö och natur, höjts med ca 1,5 miljarder kronor 2026, 2027 och 2028, 840 miljoner kronor 2029 och 440 miljoner kronor 2030 (prop. 2025/26:1, utg.omr. 20, bet. 2025/26:MJU1, rskr. 2025/26:128). Samtidigt höjdes bemyndigandet till 8 miljarder kronor. Därigenom möjliggörs fortsatt stöd för klimatinvesteringar inom jordbruket som minskar användningen av fossila bränslen. Det finns även flera andra orsaker än anslagsnivåerna och bemyndigandet som kan kopplas till de problem som Riksrevisionen har uppmärksammat. Möjligheten att besluta om nya stöd och betala ut medel har också begränsats av faktorer såsom handläggningstider hos myndigheten, vilka ansökningar som kommer in och att redan beviljade projekt blir försenade.

Ge lämplig myndighet i uppdrag att samlat utvärdera de statliga stöden till biogasproduktion från gödsel i syfte att identifiera hur stöden kan bli mer effektiva

Regeringen anser att biogas bör användas för att ersätta fossilgas (även kallad naturgas) i syfte att uppnå en fossilfri energigasförsörjning i linje med klimatmålen och för att stärka den nationella försörjningstryggheten. Regeringen främjar därför användning och produktion av biogas. Biogasproduktion från gödsel innebär dessutom minskade metangasutsläpp från djurproduktionen, stärkt beredskap och minskat fossilberoende på jordbruksföretagen.

Biogasmarknadsutredningen drog i sitt betänkande Mer biogas! För ett hållbart Sverige (SOU 2019:63) slutsatsen att det är samhällsekonomiskt motiverat att ersätta företagen för den ökade kostnad som det innebär att röta gödsel jämfört med andra substrat. Regeringen har genom förordningen (2022:225) om statligt stöd till produktion av viss biogas därför säkerställt

fortsatt produktionsstöd för framställning av biogas från gödsel, utöver de generella stöden för produktion och användning av biogas. Regeringen har också säkerställt att budgeten i fortsättningen är i paritet med den förväntade produktionen för att undvika de tidigare fluktuationer i stödnivåer som Riksrevisionen hänvisar till. Regeringen konstaterar att de stöd som avser biogasproduktion, eller investeringar i sådana anläggningar, har tillkommit vid olika tidpunkter och utifrån delvis olika förutsättningar, vilket även haft betydelse för de utvärderingar som gjorts över tid. Regeringen instämmer i Riksrevisionens konstaterande att det saknas en samlad utvärdering av klimateffekterna och kostnadseffektiviteten av dessa stöd och har som inriktning att framtida utvärderingar bättre ska återspegla den samlade effekten av stöden.

Regeringens åtgärder med anledning av Riksrevisionens rekommendationer

Regeringen konstaterar att under den tid som Riksrevisionens granskning har pågått har regeringen fattat flera beslut som är i linje med Riksrevisionens rekommendationer. När det gäller rekommendationen om införande av nya styrmiddel och åtgärder förstärks genom riksdagens beslut med anledning av regeringens förslag i budgetpropositionen för 2026 resurserna till länsstyrelsernas arbete med prövning av våtmarksåtgärder för att möjliggöra fler återvättningsprojekt och det införs en ny ersättning för återvätning av nedlagd jordbruksmark. Genom beslutet med anledning av budgetpropositionen för 2026 höjs också Klimatklivets anslag för åren 2026 till 2030 och Naturvårdsverkets bemyndigande för 2026 ökar till 8 miljarder kronor. Regeringen avser även att se över regelverket för vattenverksamhet och markavvattning. Vad gäller fodertillsatser för att minska metanutsläppen anser regeringen att detta kan vara en intressant åtgärd, men att den behöver utvärderas vidare.

När det gäller rekommendationen om skattenedsättningarna på diesel inom jordbruket anser regeringen att det kan finnas anledning att i linje med vad Riksrevisionen föreslår analysera möjligheten att ersätta skattenedsättningen med alternativa stöd.

När det gäller Riksrevisionens iakttagelse att det saknas en samlad utvärdering av klimateffekterna och kostnadseffektiviteten av stöden till biogasproduktion avser regeringen att beakta detta perspektiv, både i den kontinuerliga översynen av stöd inom området och för det fall det görs särskilda utvärderingsinsatser.

Regeringen har i övrigt inte funnit skäl att vidta några åtgärder med anledning av Riksrevisionens granskning och rekommendationer. I och med denna skrivelse anser regeringen att Riksrevisionens rapport är slutbehandlad.

Motionerna

Plan för jordbrukets klimatomställning

Enligt kommittémotion 2025/26:3914 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 1 bör regeringen återkomma med en plan med konkreta åtgärder för att ge jordbruket stabila förutsättningar att ställa om och klara de uppsatta klimatmålen.

Ett liknande förslag framställs i kommittémotion 2025/26:3915 av Kajsa Fredholm m.fl. (V) yrkande 1 om att regeringen bör återkomma med förslag på en plan för hur jordbruket ska bidra till att Sverige når det långsiktiga nationella klimatmålet och EU:s åtaganden på klimatområdet.

Även i kommittémotion 2025/26:3917 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 1 framförs förslag om att regeringen i samverkan med lämpliga aktörer skyndsamt bör ta fram en plan med mål för utsläppsminskningar och åtgärder för jordbrukets klimatomställning.

Styrmedel för jordbrukets klimatomställning

Enligt kommittémotion 2025/26:3914 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 2 bör regeringen återkomma med styrmedel för att möjliggöra fler kostnadseffektiva klimatåtgärder i jordbruket.

Ett liknande yrkande framställs i kommittémotion 2025/26:3915 av Kajsa Fredholm m.fl. (V) yrkande 2 om att regeringen bör införa styrmedel för kostnadseffektiva klimatåtgärder i jordbruket.

Även i kommittémotion 2025/26:3917 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 2 framhålls att regeringen bör se över och utveckla den styrmedelsmix som krävs för att en plan med mål för utsläppsminskningar och åtgärder för jordbrukets klimatomställning ska kunna genomföras.

Jordbruksavdrag och biopremie

Enligt kommittémotion 2025/26:3916 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 1 bör de styrmedel som finns med i utredningen Vägen mot fossiloberoende jordbruk (SOU 2021:67) genomföras. Motionärerna framhåller bl.a. förslagen om ett jordbruksavdrag och en biopremie.

Även i kommittémotion 2025/26:3917 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 4 föreslås att regeringen omgående tar vidare förslagen från betänkandet Vägen mot fossiloberoende jordbruk (SOU 2021:67) om att växla den nedsatta skatten på jordbruksdiesel mot ett grönt jordbruksavdrag samt att införa en biopremie.

Övriga stöd och åtgärder för jordbrukets klimatomställning

Enligt kommittémotion 2025/26:3915 av Kajsa Fredholm m.fl. (V) yrkande 3 bör regeringen ersätta skattenedsättningen på diesel för arbetsmaskiner och fartyg inom jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna med annat konkurrensstöd som inte subventionerar fossila bränslen.

I kommittémotion 2025/26:3916 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 2 framhåller motionärerna att det behövs fler styrmedel för kostnadseffektiva klimatåtgärder i jordbruket inom ramen för Sveriges strategiska plan, t.ex. genom att stärka innovationsgraden och produktiviteten inom svenskt jordbruk.

Motionärerna anser vidare i yrkande 3 att regeringen bör analysera Klimatpolitiska rådets rapport från 2025 om jordbrukets klimatpåverkan och genomföra de åtgärdsförslag som anses lämpliga för att minska utsläppen.

Enligt kommittémotion 2025/26:3917 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 3 bör regeringen säkerställa att stöd som införs är långsiktigt förutsägbara så att omställningen ska kunna ske enligt plan. Motionärerna framhåller bl.a. den osäkerhet om gödselgasstödet och den obalans mellan anslag och bemyndiganderam som funnits för Klimatklivet som minskat investeringsviljan.

Kompletterande uppgifter

Klimathandlingsplanen

I skrivelse 2023/24:59 Regeringens klimathandlingsplan – hela vägen till nettonoll (bet. 2023/24:MJU15, rskr. 2023/24:191) gör regeringen bedömningen att det är svårare inom jordbruket än inom andra sektorer att minska utsläppen av växthusgaser kraftigt på ett kostnadseffektivt och konkurrensneutralt sätt. Nationella styrmedel för att minska Sveriges utsläpp i jordbruket får inte hämma sektorns konkurrenskraft eller riskera att leda till läckage av utsläpp. Åtgärder för ökad produktivitet och resurseffektivitet kan emellertid enligt regeringen ge både lägre växthusgasutsläpp och ökad lönsamhet i jordbruket. I takt med att den tekniska utvecklingen förbättrar möjligheterna att minska utsläppen från jordbrukssektorn bör Sverige verka för att på EU-nivå införa en harmoniserad, träffsäker och kostnadseffektiv styrning mot minskade utsläpp. Det är väsentligt att styrningen inte snedvrider konkurrensen på livsmedelsmarknaden, skapar läckage av utsläpp eller hämmar livsmedelsproduktionen. Regeringen anför vidare att den i budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1 utg.omr. 23, bet. 2023/24:MJU2, rskr. 2023/24:98) tillfört medel för 2024 och åren därefter till metodutveckling för att mäta klimateffekter i praktisk jordbruksproduktion samt till att testa åtgärder för att minska jordbrukets klimatpåverkan. Regeringen anför att dessa medel bör bidra till att bygga upp kunskapen om effektiva åtgärder för att minska jordbrukets utsläpp samt till att utveckla metoder för att bättre kunna dels tillämpa åtgärder som gör jordbruket mer klimateffektivt, dels beräkna klimateffekter av åtgärder inom jordbruket.

Livsmedelsstrategin 2.0

Den 20 mars 2025 presenterade regeringen Livsmedelsstrategin 2.0. Det övergripande målet för livsmedelsstrategin som riksdagen fattade beslut om

2017 kvarstår (prop. 2016/17:104, bet. 2016/17: MJU23, rskr. 2016/17:338), men det har uppdaterats för att bättre möta de utmaningar som finns. Målet för livsmedelsstrategin är en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till en hållbar utveckling i hela landet. Produktionsökningen, både den konventionella och den ekologiska, bör svara mot konsumenternas efterfrågan. En produktionsökning skulle kunna bidra till en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel. Sårbarheten i livsmedelskedjan ska minska. Av riksdagens beslut framgår såväl det övergripande målet för strategin som målen för de tre strategiska områdena regler och villkor, konsument och marknad samt kunskap och innovation.

Enligt regeringen har Livsmedelsstrategin 2.0 potential att bidra till en ökad och hållbar produktion av mat som kan leda till fler jobb och en hållbar tillväxt i hela landet och dessutom ge konsumenter, oavsett bakgrund, bättre förutsättningar att göra medvetna val. I strategin anför regeringen att viktiga åtgärder för att sänka kostnaderna i livsmedelskedjan är bl.a. regelförenkling, en minskad administrativ börda och förenklade EU-regelverk där målen kan nås effektivt och utan onödiga kostnader för företag och myndigheter.

Regeringen anför att för ett hållbart framtida jordbruk behöver sektorns utsläpp av växthusgaser minska samtidigt som produktionen ökar. Regeringen bedömer att det är svårare att minska utsläppen från jordbruket än från många andra sektorer. Det finns också stora svårigheter att mäta biogena utsläpp med tillräcklig precision och effekten av åtgärder är dessutom svår att verifiera. Mot denna bakgrund har regeringen gett Jordbruksverket i uppdrag att utveckla metoder för att kartlägga klimatpåverkan i jordbruk av åtgärder som genomförs av lantbrukare, i syfte att öka jordbrukets klimateffektivitet. Uppdraget delredovisades den 6 september 2024 och kommer att slutredovisas senast den 28 februari 2027.

Landsbygdsminister Peter Kullgren (KD) anförde följande den 22 maj 2025 vid interpellationsdebatten om förutsättningarna för en hållbar livsmedelsproduktion (ip. 2024/25:622 Livsmedelsstrategin 2.0):

Diskussionerna tenderar att kretsa kring valet mellan ökad produktion och hållbar produktion. Det handlar inte om att välja det ena eller det andra, utan en hållbar livsmedelsproduktion är en förutsättning för ökad produktion och ökad lönsamhet samt för att trygga livsmedelsförsörjningen på sikt.

Det geopolitiska läget och de senaste årens kriser har satt fokus på vikten av en robust livsmedelsförsörjning. Regeringens utgångspunkt är att företagare inom jordbruket behöver ha bättre förutsättningar att öka sin produktion genom stärkt konkurrenskraft och lönsamhet.

Konkurrenskraft och lönsamhet är grundläggande för att jordbruket ska kunna investera i klimatomställningen och för att möta de miljö- och klimatutmaningar som finns. Det gäller inte minst anpassningar till ett förändrat klimat.

Budgetpropositionen för 2026

I budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1 utg.omr. 23) gör regeringen bedömningen att det är svårt att dra några långtgående slutsatser mellan enskilda år när det gäller utvecklingen av miljömässig hållbarhet i jordbruket eftersom miljöpåverkan från jordbruket är beroende av många icke påverkbara faktorer, såsom årsmån samt vad och hur mycket som produceras. Det är därför viktigt att följa såväl variationerna mellan år som de långsiktiga trenderna över tid. Regeringen konstaterar att det i viss mån saknas indikatorer för att bedöma dessa aspekter men att det sker en positiv utveckling över tid när det gäller jordbrukets bidrag till en hållbar livsmedelsproduktion genom förbättrad effektivitet i näringsutnyttjandet. Även när det gäller jordbrukets klimateffektivitet kan man notera en positiv utveckling.

Den gemensamma jordbrukspolitiken

EU:s jordbrukspolitik ska ge medlemsländerna bättre möjlighet att hantera de utmaningar som livsmedelssektorn och landsbygderna står inför, som klimatförändringar och hotad biologisk mångfald samt företagens lönsamhet och konkurrenskraft. Samtidigt ska länderna kunna fortsätta att stödja lantbrukare på ett sätt som bidrar till ett hållbart och konkurrenskraftigt jordbruk. Jordbrukspolitiken har tre mål som alla medlemsländer i EU ska arbeta utifrån:

- främja en smart, konkurrenskraftig, motståndskraftig och diversifierad jordbrukssektor som garanterar livsmedelsförsörjningen
- stödja miljövärd och klimatåtgärder och bidra till EU:s mål för miljön och klimatet
- förbättra den socioekonomiska strukturen i landsbygdsområden. Inför den nya reformperioden för jordbrukspolitiken 2023–2027 tog medlemsländerna fram strategiska planer.

Sveriges strategiska plan för jordbrukspolitiken 2023–2027 godkändes av Europeiska kommissionen i oktober 2022. En central målsättning med strategin är att uppnå livsmedelsstrategins mål om ökad livsmedelsproduktion samtidigt som relevanta nationella miljömål nås. Regeringen anför i klimathandlingsplanen att i flera delar samverkar dessa målsättningar inom planen eftersom effektiviseringar och förbättrad användning av produktionsresurserna genom investeringar, utvecklingsåtgärder och ökad kunskap både ger ökad produktivitet och minskad klimatpåverkan.

Den 19 februari 2025 presenterade kommissionen meddelandet *En vision för jordbruk och livsmedel – En attraktiv jordbruks- och livsmedelsindustri för kommande generationer* (COM(2025) 75). Visionen ska utgöra en färdplan för jordbruket och livsmedelsproduktionen till 2040. Det övergripande syftet är att EU:s jordbrukssektor ska vara attraktiv, konkurrenskraftig och hållbar. I meddelandet redovisas att utsläppsminskningar och andra klimatåtgärder

behövs för att jordbrukssektorn ska bidra till EU:s klimatmål för 2030, 2040 och 2050.

Regeringen anför i faktagromemoria 2024/25:FPM20 att den ser positivt på ambitionen att visionen ska leda till ökad lönsamhet, konkurrenskraft och förenkling samtidigt som den bidrar till miljö- och klimatarbetet. Regeringen välkomnar kommissionens ambition att röra sig mot ett mer incitaments-baserat och skräddarsytt system för miljö- och klimatåtgärder inom den gemensamma jordbrukspolitiken men vill betona vikten av att konkurrensneutralitet mellan medlemsstater beaktas.

Kommissionen har presenterat ett reformförslag för den gemensamma jordbrukspolitiken för perioden efter 2027². Den gemensamma jordbrukspolitiken kommer i nästa programperiod att ingå som en del av en övergripande fond tillsammans med flera andra politikområden med nationellt tilldelade budgetramar, s.k. nationella kuvert. Det nya förslaget till en gemensam jordbrukspolitik lägger stort fokus på förenklingar, generationsväxling, forskning samt innovation, men många av stödmöjligheterna liknar dagens.

I november 2025 gav regeringen Jordbruksverket i uppdrag att redovisa förslag samt genomföra förberedande och kompletterande analyser inför genomförandet av EU:s gemensamma jordbrukspolitik i Sverige 2028–2034. I uppdraget ingår även att se över behovet av nya stöd eller ersättningar med inriktning mot dikoproduktion samt att genomföra kompletterande analyser inför genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken i Sverige under perioden 2028–2034. Uppdraget ska redovisas senast den 22 maj 2026.

Den 5 februari 2026 presenterade regeringen Strategi för den gemensamma jordbrukspolitiken 2030 och därefter. Den ska ge långsiktiga signaler om regeringens prioriteringar som svenska jordbrukare behöver. Regeringen kommer i den reformerade jordbrukspolitiken att fokusera på insatser för att bl.a. stimulera aktivt jordbruk och en ökande livsmedelsproduktion i hela Sverige samt stärka företagets innovation, kapitaltillgång och produktivitet för att öka lönsamhet och konkurrenskraft samtidigt som omställning och smart resursanvändning minskar klimat- och miljöpåverkan. Regeringen avser bl.a. att arbeta för att den gemensamma jordbrukspolitiken ska bidra till att uppfylla de på EU-nivå gemensamt beslutade miljö- och klimatåtagandena genom att göra det enklare och ännu mer attraktivt för jordbrukare att vidta effektiva åtgärder som gynnar miljö och klimat.

Klimatpolitiska rådets rapport 2025 och 2026

Klimatpolitiska rådet har i sin rapport från 2025 analyserat jordbrukets bidrag till klimatomställningen och drar två slutsatser:

- Åtgärder inom jordbruket kan inte ersätta bristande politik i andra sektorer eller ge enkla utsläppsminskningar på kort sikt.

² Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av villkoren för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma jordbrukspolitiken för perioden 2028–2034 (COM(2025) 560).

- Det behövs tydligare målsättningar och konkreta styrmedel för att öka jordbrukets bidrag till omställningen mot noll nettoutsläpp 2045 och därefter negativa utsläpp.

Rådet ger regeringen ett antal rekommendationer på området, bl.a. att verka för att reformera stödstrukturen inom den gemensamma jordbrukspolitiken (Common Agricultural Policy, CAP) för att leverera kostnadseffektiva utsläppsminskningar. En annan rekommendation är att driva på för att införa gemensamma och samhällsekonomiskt effektiva klimatstyrmedel på EU-nivå för jordbrukets metan- och lustgasutsläpp, exempelvis ett utsläppshandels-system.

I klimatredovisningen som finns som en bilaga till budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1 bil. 4) kommenterar regeringen Klimatpolitiska rådets rekommendationer på området jordbrukets bidrag till klimatomställningen. Regeringen anför att den i mars 2025 gav Jordbruksverket i uppdrag att genomföra en analys av styrkor, svagheter, möjligheter och hot, en s.k. SWOT-analys (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats), inför arbetet med att utforma den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027. Den svenska utgångspunkten i arbetet är att den kommande reformen ska leda till lönsamhet, konkurrenskraft och förenkling, samtidigt som politiken bidrar till att uppfylla av de miljö- och klimatåtaganden som man fattat beslut om gemensamt.

Allteftersom den tekniska utvecklingen förbättrar möjligheterna att minska utsläppen från jordbrukssektorn bör Sverige enligt regeringen verka för att införa en harmoniserad, träffsäker och kostnadseffektiv styrning mot minskade utsläpp på EU-nivå. Regeringen följer den tekniska utvecklingen och det arbete som pågår inom EU, särskilt när det gäller hur dessa utsläpp kommer att styras inom ramen för genomförandet av EU:s 2040-mål i ett klimatramverk efter 2030.

På nationell nivå och genom EU:s gemensamma jordbrukspolitik finns det flera befintliga styrmedel och stöd för att bidra till att minska jordbrukets utsläpp. Dessutom har flera åtgärder vidtagits för att öka kolinbindningen i jordbruksmarken, vilket bidrar till att minska nettoutsläpp från jordbruksmarken. Dessa styrmedel ses över regelbundet i syfte att öka effektiviteten. De befintliga stöden är bl.a. Klimatklivet, Kväveklivet, kompetensutvecklingsåtgärder såsom Greppa näringen, innovationsstöd inom det europeiska innovationspartnerskapet, klimatpremier, återvättningsstöd, investeringsstöd och miljöersättningar inom EU:s gemensamma jordbrukspolitik samt stöd till biogasproduktion från gödsel.

Regeringen anför att Sverige bör verka för att införa en harmoniserad, träffsäker och kostnadseffektiv styrning mot minskade utsläpp på EU-nivå. Nationella styrmedel för att minska jordbrukets utsläpp måste ta hänsyn till kostnadseffektivitet, sektorns konkurrenskraft och risken för att produktion flyttas till andra länder. Regeringens bedömning är att det inte är effektivt att

styra svenskt jordbruk mot lägre utsläpp som minskar den svenska jordbruksproduktionen till förmån för import av livsmedel eftersom svensk livsmedelsproduktion har låga utsläpp i förhållande till producerad enhet jämfört med många andra länder.

Vidare redovisar regeringen inom utgiftsområde 20 att flera nationella och regionala insatser har genomförts under 2024, t.ex. genom Klimatklivet som har gett stöd till projekt för att minska jordbrukets utsläpp av lustgas och det pågående projektet Greppa näringen som erbjuder kostnadsfri rådgivning till jordbruksföretag inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken med målet att bl.a. minska utsläpp av klimatgaser. Regeringen bedömer att det behövs fortsatta nationella åtgärder och ökad kunskap om jordbrukets utsläpp av lustgas.

Klimatpolitiska rådet bedömer i sin rapport från 2026 att rekommendationerna från 2025 års rapport är fortsatt giltiga.

Styrmedelsutredningen

Den 25 oktober 2024 fattade regeringen beslut om kommittédirektiv till den s.k. Styrmedelsutredningen (dir. 2024:98). Utredningen ska analysera vilka styrmedel som kan utformas för att fasa ut fossila bränslen på ett kostnads- och samhällsekonomiskt effektivt sätt och för att nå det långsiktiga nationella klimatmålet till 2045 samt de EU-åtaganden som Sverige har på klimatområdet. Syftet med utredningen är dels att säkerställa att åtagandena nås utan att hushåll och näringsliv drabbas av orimligt höga kostnader, dels att säkerställa att utfasningen av fossila bränslen sker på ett säkert och acceptabelt sätt så att Sveriges och näringslivets konkurrenskraft kan bibehållas och stärkas samt inte leder till hämmande regelverk eller får skadliga effekter för delar av landet eller samhället.

Regeringen gör bedömningen att det inte är effektivt att rikta styrning mot svenskt jordbruk som minskar den svenska jordbruksproduktionen till förmån för import av livsmedel, eftersom svensk livsmedelsproduktion har låga utsläpp i förhållande till motsvarande produktion i många andra länder. Styrning mot svenskt jordbruk ska på ett kostnadseffektivt sätt främja teknikutveckling och strukturomvandling, inte slå ut produktion.

Utredningen ska lämna sitt betänkande senast den 4 maj 2026.

Utredningen om fossiloberoende jordbruk

I juli 2021 överlämnade Utredningen om fossiloberoende jordbruk betänkandet Vägen mot fossiloberoende jordbruk (SOU 2021:67) till regeringen. Utredningen föreslog bl.a. att ett jordbruksavdrag och en ny biopremie för rena biodrivmedel skulle införas. När det gäller jordbruksavdraget skulle skattekompensationen medföra sänkt skatt på jobb och företagande och betraktas som en del i en grön skatteväxling. Biopremien skulle införas som ett nationellt stöd för att utjämna den prisskillnad som finns

mellan fossilt och förnybart drivmedel. Betänkandet har remitterats och bereds nu inom Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Den 23 december 2025 anförde finansminister Elisabeth Svantesson (M) följande som svar på den skriftliga frågan 2025/26:339 om genomförande av jordbruksavdraget:

Betänkandet Vägen mot ett fossiloberoende jordbruk (SOU 2021:67) har en bilaga som innehåller ett resonemang om ett jordbruksavdrag. Jordbruksavdraget beskrivs i bilagan som ett schabloniserat avdrag från intäkterna för jordbruksföretag, vilket presenteras som ett alternativ till återbetalning av dieselskatt till jordbrukssektorn.

Regeringen analyserar olika sätt att stärka konkurrenskraften i det svenska jordbruket och stärka livsmedelsberedskapen. Under mandatperioden har bland annat förlängning skett av den tillfälligt utökade nedsättningen av koldioxid- och energiskatt på jordbruksdiesel, vilket stärkt många lantbrukares ekonomi. Nedsättningen fortsätter under 2026.

Vid införandet av nya skatteregler måste EU-rätten beaktas, och inte minst regelverket som begränsar möjligheten att ge statligt stöd. För närvarande pågår det inget arbete vid Finansdepartementet med att utreda ett jordbruksavdrag.

Bioekonomiutredningen

Regeringen beslutade den 17 juni 2022 att tillsätta en särskild utredare för att ta fram förslag till en nationell strategi för en hållbar, konkurrenskraftig och växande bioekonomi (dir. 2022:77), den s.k. Bioekonomiutredningen. Syftet var att främja hållbar tillväxt, förnyelse och sysselsättning i hela landet, bidra till miljö- och klimatnytta samt skapa en förstärkt försörjningsförmåga och minskad sårbarhet i samhället, baserat på biomassa från skogs-, jordbruks- och fiskerinäringarna samt restråvaror i livsmedelsförädlingen. Utredningsdirektivet bestod av två delar. Den första delen var ett uppdrag att analysera genomförbarheten i och föreslå åtgärder som främjar effektiv produktion av flytande biodrivmedel baserat på inhemska råvaror i Sverige. Den delen av uppdraget redovisades genom delbetänkande Förnybart i tanken (SOU 2023:15). Den andra delen var ett uppdrag att ta fram förslag till en nationell strategi, ett eller flera uppföljningsbara mål och, vid behov, åtgärder för en hållbar, konkurrenskraftig och växande bioekonomi. Detta redovisades i slutbetänkandet En hållbar bioekonomistrategi – för ett välmående fossilfritt samhälle (SOU 2023:84). I utredningarna presenteras förslag som berör användning av biomassa från jordbruket. Betänkandena har remitterats och bereds nu inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Plan för jordbrukets klimatomställning

Inledningsvis välkomnar utskottet Riksrevisionens granskning av statens insatser för jordbrukets klimatomställning. Enligt utskottets mening är det angeläget att jordbrukets påverkan på klimatet minimeras samtidigt som en

konkurrenskraftig jordbruksproduktion säkerställs. Ett hållbart jordbruk är grundläggande för att säkerställa livsmedelsförsörjningen. Utskottet konstaterar i likhet med regeringen att det i dag bedrivs ett samlat och långsiktigt arbete för jordbrukets klimatomställning med ett flertal pågående åtgärder. Arbetet bedrivs med vägledning av klimathandlingsplanen.

Utskottet delar regeringens bedömning att det är viktigt att omställningen inom jordbruket ingår i Sveriges strategiska plan för genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027. Utskottet noterar att regeringen har gett Jordbruksverket i uppdrag att analysera hur den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027 kan utformas för att bl.a. bidra till gemensamt beslutade miljö- och klimatåtaganden. Vidare noterar utskottet att reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken syftar till att ge medlemsstaterna bättre möjligheter att hantera klimatförändringar, stärka konkurrenskraften och samtidigt bidra till EU:s klimat- och miljömål.

Mot denna bakgrund ser utskottet inget skäl att vidta någon åtgärd med anledning av motionerna 2025/26:3914 (S) yrkande 1, 2025/26:3915 (V) yrkande 1 och 2025/26:3917 (MP) yrkande 1. Därmed avstyrker utskottet motionerna.

Styrmedel för jordbrukets klimatomställning

Utskottet konstaterar att regeringen redan har vidtagit flera åtgärder som ligger i linje med Riksrevisionens rekommendationer när det gäller styrmedel för jordbrukets klimatomställning. Regeringen har bl.a. höjt anslagen till Klimatklivet, infört en ny ersättning för återvätningsåtgärder och förstärkt länsstyrelsernas resurser för prövning av våtmarksåtgärder. Utskottet noterar även att Styrmedelsutredningen ska lämna sitt betänkande senare under våren.

Vidare delar utskottet regeringens bedömning att styrmedel inom jordbruket bör utformas i ett brett sammanhang där även livsmedelsproduktion, företagande och försörjningsberedskap vägs in. Styrmedel måste vara kostnadseffektiva, konkurrensneutrala och inte leda till försämrade produktionsvillkor för svenskt jordbruk.

Med hänvisning till vad som nu anförts bedömer utskottet att det i nuläget inte finns skäl för riksdagen att begära att regeringen ska återkomma med ytterligare styrmedelsförslag. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2025/26:3914 (S) yrkande 2, 2025/26:3915 (V) yrkande 2 och 2025/26:3917 (MP) yrkande 2.

Jordbruksavdrag och biopremie

Utskottet konstaterar att betänkandet Vägen mot fossiloberoende jordbruk, som bl.a. innehåller förslag om jordbruksavdrag och biopremie, för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Utskottet noterar samtidigt regeringens bedömning att frågan om ett jordbruksavdrag måste bedömas i relation till EU:s statsstödsregler och att något arbete med att införa ett sådant styrmedel för närvarande inte pågår. Vidare konstaterar utskottet att regeringen redan har

vidtagit andra åtgärder för att stärka jordbrukets konkurrenskraft, bl.a. förlängningen av den tillfälligt utökade skattenedsättningen på jordbruksdiesel.

Mot denna bakgrund anser utskottet att motionerna 2025/26:3916 (C) yrkande 1 och 2025/26:3917 (MP) yrkande 4 kan lämnas utan åtgärd.

Övriga stöd och åtgärder för jordbrukets klimatomställning

Utskottet vill inledningsvis framhålla att regeringen redan arbetar med flera av de frågor som motionärerna lyfter fram. När det gäller skattenedsättningen på diesel för jordbrukets arbetsmaskiner anför regeringen att den tillfälligt utökade nedsättningen varit motiverad för att stärka livsmedelsproduktionens lönsamhet och försörjningsberedskap. I likhet med regeringen anser utskottet att det kan finnas anledning att analysera möjligheten att ersätta skattenedsättningen med annat stöd. Utskottet kommer att följa frågan.

När det gäller fler styrmedel inom ramen för Sveriges strategiska plan konstaterar utskottet att planen redan innehåller flera stöd för innovation, produktivitetsutveckling och klimatarbete. Utskottet noterar att regeringen arbetar fortlöpande med att identifiera kostnadseffektiva klimatåtgärder och justera den strategiska planen vid behov. Vidare konstaterar utskottet att regeringens strategi för den gemensamma jordbrukspolitiken 2030 och framåt ger långsiktiga prioriteringar för ett konkurrenskraftigt, innovativt och hållbart jordbruk som bidrar till EU:s gemensamma klimatåtaganden.

Klimatpolitiska rådet har i sina rapporter från 2025 och 2026 lyft fram behovet av tydligare målsättningar och styrmedel för att minska jordbrukets utsläpp samt bl.a. rekommenderat reformer inom den gemensamma jordbrukspolitiken och gemensamma klimatstyrmedel på EU-nivå. Utskottet konstaterar att regeringen arbetar med dessa frågor.

När det gäller behovet av långsiktigt förutsägbara stöd konstaterar utskottet att regeringen redan har vidtagit åtgärder för att minska tidigare obalanser mellan anslag och bemyndiganderam och att det har fattats beslut om flera fleråriga satsningar. Regeringen har samtidigt påbörjat ett arbete för att förbättra stödets utformning och uppföljning, bl.a. inom biogasstödet.

Sammantaget bedömer utskottet att det som efterfrågas i motionerna redan hanteras inom ramen för pågående arbete och utredningar. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2025/26:3915 (V) yrkande 3, 2025/26:3916 (C) yrkandena 2 och 3 samt 2025/26:3917 (MP) yrkande 3.

Avslutningsvis föreslår utskottet att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Reservationer

1. Plan för jordbrukets klimatomställning, punkt 1 (S, V, C, MP)

av Emma Nohrén (MP), Åsa Westlund (S), Sofia Skönnbrink (S), Malin Larsson (S), Tomas Kronståhl (S), Jytte Guteland (S), Kajsa Fredholm (V) och Stina Larsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:3914 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 1,

2025/26:3915 av Kajsa Fredholm m.fl. (V) yrkande 1 och

2025/26:3917 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Sveriges jordbruk ska vara lönsamt, hållbart och konkurrenskraftigt. Det är en förutsättning för att trygga vår försörjningsförmåga och beredskap, skapa jobb i hela landet och bidra till en levande landsbygd. Samtidigt måste klimatomställningen och lönsamheten gå hand i hand. Omställningen är en förutsättning för att svenskt jordbruk ska vara konkurrenskraftigt på sikt. För att omställningen ska lyckas krävs att politiken kliver fram och skapar långsiktiga och stabila villkor. Riksrevisionen betonar i sin rapport att jordbruket har stor potential att minska sina utsläpp om statens insatser ökas och riktas rätt. Samtidigt påpekar Riksrevisionen att regeringen saknar en tydlig plan för hur jordbruket ska bidra till Sveriges klimatmål och EU-åtaganden. Vi anser att regeringens och Sverigedemokraternas fokus har legat på åtgärder som ökar utsläppen av växthusgaser och därmed lämnar Sverige i fortsatt fossilberoende.

Vi anser i likhet med Riksrevisionen att regeringen bör ta fram en plan för hur jordbruket ska bidra till att Sverige når det långsiktiga klimatmålet och EU-åtaganden. Planen bör tas fram i nära samverkan med jordbrukare och aktörer från hela livsmedelskedjan, civilsamhället, forskare och myndigheter. Den behöver ge långsiktiga förutsättningar för sektorn och utgå från aktuell kunskap om potentialen i möjliga åtgärder samtidigt som målkonflikter och synergieffekter med andra mål behöver synliggöras. Det är viktigt att jordbruket ges förutsättningar att både öka lönsamheten och ställa om till mer hållbara alternativ.

2. Styrmedel för jordbrukets klimatomställning, punkt 2 (S, V, MP)

av Emma Nohrén (MP), Åsa Westlund (S), Sofia Skönnbrink (S), Malin Larsson (S), Tomas Kronståhl (S), Jytte Guteland (S) och Kajsa Fredholm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:3914 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 2,

2025/26:3915 av Kajsa Fredholm m.fl. (V) yrkande 2 och

2025/26:3917 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 2.

Ställningstagande

Riksrevisionen rekommenderar regeringen att införa kostnadseffektiva klimatåtgärder i jordbruket. Regeringen hänvisar i sin skrivelse till satsningen på återvätning av jordbruksmark i budgetpropositionen för 2026. Vi anser att det behövs betydligt fler åtgärder som kan bidra till att klimatmålen nås på ett kostnadseffektivt sätt. Det kan t.ex. vara styrmedel som kompenserar markägare för åtgärder som stärker kolinlagringen eller som främjar hållbart brukande av jordbruksmark. Det kan även handla om att främja svensk produktion av biogas och biodrivmedel, underlätta övergången till fossilfria arbetsmaskiner och skapa långsiktiga spelregler så att jordbrukare tryggt kan investera och utveckla sina verksamheter och växa.

Vi anser att regeringen bör se över och utveckla ytterligare styrmedel för att möjliggöra fler kostnadseffektiva klimatåtgärder i jordbruket och för att genomföra den plan för jordbrukets klimatomställning som vi efterfrågar.

3. Jordbruksavdrag och biopremie, punkt 3 (C, MP)

av Emma Nohrén (MP) och Stina Larsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:3916 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 1 och

2025/26:3917 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 4.

Ställningstagande

Regeringen har ännu inte agerat på förslagen i betänkandet Vägen mot fossiloberoende jordbruk (SOU 2021:67) som presenterades sommaren 2021. Utredningen innehåller konkreta förslag för att minska fossilberoendet. Ett av förslagen är ett jordbruksavdrag kopplat till inkomstskatten och ett annat förslag är en biopremie för att utjämna prisskillnaden mellan fossil diesel och förnybara alternativ. Att regeringen under mer än tre års tid har underlåtit att ta vidare dessa förslag som förefaller ha ett tämligen brett politiskt stöd och dessutom gillas av näringen är ett stort misslyckande enligt oss. Regeringen har med sin passiva hållning den här mandatperioden i praktiken försenat en grön omställning av jordbrukets maskinpark med stärkt konkurrenskraft. Den lantbrukare som vill ta klimatansvar och tanka förnybart förlorar på det.

Vi anser att förslagen om att ersätta den fossila subventionen för bränsle till jordbruksmaskiner med ett grönt jordbruksavdrag och att införa en biopremie som kompenserar lantbrukare för prisskillnaden mellan fossil diesel och förnybara bränslen bör genomföras omgående.

4. Övriga stöd och åtgärder för jordbrukets klimatomställning, punkt 4 (V)

av Kajsa Fredholm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3915 av Kajsa Fredholm m.fl. (V) yrkande 3 och avslår motionerna

2025/26:3916 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 2 och 3 samt

2025/26:3917 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 3.

Ställningstagande

I sin tredje rekommendation till regeringen föreslår Riksrevisionen att skattnedsättningar på diesel till arbetsmaskiner och fartyg inom jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna bör ersättas med annat konkurrensstöd som inte subventionerar fossila bränslen. Mitt parti har under lång tid föreslagit att dessa klimatskadliga subventioner tas bort och delar Riksrevisionens rekommendation. I skrivelsen svarar regeringen att man följer utvecklingen och konstaterar att det kan finnas anledning att utreda möjligheten att ersätta

skattenedsättningen med alternativa stöd. Jag anser att regeringens bedömning helt saknar handlingskraft och politisk vilja att vidta åtgärder i närtid för att genomföra klimatomställningen och stärka arbetet för ett fossilfritt jordbruk. Riksrevisionen konstaterar att dagens dieseltraktorer skulle kunna drivas på rent biodrivmedel men att detta är dyrare och att det saknas incitament för att byta drivmedel. Även Klimatpolitiska rådet samt flera utredningar och myndigheter har föreslagit att nedsättningen av koldioxidskatten på diesel som används i arbetsmaskiner bör ersättas med ett annat konkurrensstöd som inte subventionerar fossila bränslen. Jag anser därför att regeringen bör ersätta skattenedsättningen på diesel till arbetsmaskiner och fartyg inom jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna med annat konkurrensstöd som inte subventionerar fossila bränslen.

5. Övriga stöd och åtgärder för jordbrukets klimatomställning, punkt 4 (C)

av Stina Larsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3916 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 2 och 3 samt avslår motionerna

2025/26:3915 av Kajsa Fredholm m.fl. (V) yrkande 3 och

2025/26:3917 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 3.

Ställningstagande

Riksrevisionen menar att det generellt behövs fler styrmedel för kostnads-effektiva klimatåtgärder inom jordbruket. Jag och mitt parti delar den bedömningen. Flera insatser skulle kunna göras inom ramen för Sveriges strategiska plan och dess budget. Exempelvis hade det varit välkommet om regeringen och Riksrevisionen hade sett och försökt realisera den klimatpotential som finns i att åstadkomma ett mer innovativt och klimatsmart svenskt jordbruk som ligger i absolut framkant när det kommer till teknik och jordbruksmetoder. På det sättet skulle svenskt jordbruk kunna bidra ännu mera till klimatmålen samtidigt som vi stärker produktiviteten och konkurrenskraften inom jordbruket.

Klimatpolitiska rådet har också analyserat den svenska klimatpolitiken inom jordbruket och funnit stora brister. I sin rapport från 2025 lägger rådet fram ett stort antal åtgärdsförslag. Flera av dessa ligger i linje med Riksrevisionens rapport. Jag anser att regeringen borde analysera dessa förslag

och genomföra de åtgärdsförslag som anses lämpliga för att minska utsläppen från jordbruket.

6. Övriga stöd och åtgärder för jordbrukets klimatomställning, punkt 4 (MP)

av Emma Nohrén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3917 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 3 och
avslår motionerna

2025/26:3915 av Kajsa Fredholm m.fl. (V) yrkande 3 och

2025/26:3916 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Som tidigare nämnts behöver regeringen se över och utveckla en styrmedelsmix för att kunna genomföra utsläppsminskningar och åtgärder för jordbrukets klimatomställning. Jag anser att det måste säkerställas att stöden som införs är långsiktigt förutsägbara, något som även understryks av Riksrevisionen. Riksrevisionen lyfter fram de statliga stöden till biogasproduktion som ett exempel där osäkerheter om gödselgasstödet och obalans mellan anslag och bemyndiganderam under flera år för Klimatklivet minskat investeringsviljan.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2025/26:113 Riksrevisionens rapport om statens insatser för jordbrukets klimatomställning.

Följdmotionerna

2025/26:3914 av Åsa Westlund m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med en plan med konkreta åtgärder för att ge jordbruket stabila förutsättningar att ställa om och klara de uppsatta klimatmålen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med styrmedel för att möjliggöra fler kostnadseffektiva klimatåtgärder i jordbruket och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3915 av Kajsa Fredholm m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på en plan för hur jordbruket ska bidra till att Sverige når det långsiktiga nationella klimatmålet och EU:s åtaganden på klimatområdet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör införa styrmedel för kostnadseffektiva klimatåtgärder i jordbruket och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ersätta skattenedsättningen på diesel för arbetsmaskiner och fartyg inom jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna med annat konkurrensstöd som inte subventionerar fossila bränslen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3916 av Helena Lindahl m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra de styrmedel som finns med i utredningen Vägen mot fossiloberoende jordbruk (SOU 2021:67) och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler styrmedel för kostnadseffektiva klimatåtgärder i jordbruket inom

ramen för Sveriges strategiska plan, t.ex. genom att stärka innovationsgraden och produktiviteten inom svenskt jordbruk, och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att analysera Klimatpolitiska rådets rapport om jordbrukets klimatpåverkan och genomföra de åtgärdsförslag som anses lämpliga och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3917 av Katarina Luhr m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i samverkan med lämpliga aktörer skyndsamt ska ta fram en plan med mål för utsläppsminskningar och åtgärder för jordbrukets klimatomställning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över och utveckla den styrmedelsmix som krävs för att planen ska kunna genomföras och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att stöd som införs är långsiktigt förutsägbara så att omställningen ska kunna ske enligt plan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen omgående ska ta vidare förslagen från SOU 2021:67 Vägen mot fossiloberoende jordbruk om att växla den nedsatta skatten på jordbruksdiesel mot ett grönt jordbruksavdrag samt införa en biopremie och tillkännager detta för regeringen.